

Філософія науки

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Кредити та кількість годин:

денна форма 4 ECTS; 120 годин: 20 лекційних, 10 практичних, 90 самостійна робота, залік

Викладач (розробник)

Підрозділ та дата

затвердження

Мова навчання

Шевчук Дмитро Михайлович

кафедра філософії та культурного менеджменту,

протокол № 1 від 26.08.2024

українська

I. Опис навчальної дисципліни

Філософія науки – важлива дисципліна в навчальному плані докторських студій, оскільки дає можливість зрозуміти підвалини науки. Слухачі курсу зможуть познайомитися із формуванням поняття наукового методу, особливостями епістемології як теорії наукового пізнання, основними етапами розвитку науки та її філософського осмислення. Окрему увагу зосереджено на сучасних концепціях науки та наукового методу, які постали в рамках філософії позитивізму. Враховуючи специфіку освітньо-наукових програм третього рівня вищої освіти, що діють в НаУОА, окрему увагу присвячено специфіці соціальних та гуманітарних наук.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в цілісному осмисленні основних проблем філософії науки, розгляді найбільш яскравих концепцій, що постали в межах сучасної філософії науки, а також специфіці наукового пізнання, що дасть можливість слухачам краще зрозуміти основи методологічної культури та використати здобуті знання під час проведення власних наукових досліджень.

Основне завдання курсу полягає в тому, щоб представити слухачам докторських студій основні проблеми філософії науки, окреслити специфіку епістемології, а також дати можливість осмислити проблеми сучасної науки.

Вивчення цього курсу спрямоване на формування компетентностей.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до набуття універсальних навичок дослідника: пошуку, систематизації і синтезу інформації з різних джерел.

ЗК2. Здатність здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.

ЗК3. Здатність подавати складну інформацію у доступній та зрозумілій формі усно та письмово (в тому числі іноземною мовою), використовуючи наукову стилістику та термінологію.

ЗК5. Здатність працювати в команді дослідників, виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, сповідуючи та дотримуючись принципів наукової етики.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність використовувати знання про сучасні теоретичні напрями, концепції та методи досліджень в галузі міжнародних відносин, політології та соціальних наук.

ФК5. Здатність аналізувати глобальні, регіональні та локальні фактори формування зовнішньої політики та стратегії України та інших держав.

III. Результати навчання

ПРН 1	Використовувати знання сучасних теоретичних напрямів, концепцій та методів проведення досліджень в галузі соціальних наук та політології для формулювання наукової проблеми, обґрунтування новизни результатів наукового дослідження такої проблеми, його теоретичного та практичного значення.
ПРН 2	Здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.
ПРН 3	Самостійно планувати, організовувати та здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати аналітичні матеріали та наукові доповіді, здійснювати їх оприлюднення.
ПРН 4	Висувати пропозиції та обґрунтування рішень щодо розв'язання проблемних питань глобального розвитку, зокрема миру й роззброєння, політичних, екологічних, енергетичних, демографічних та інших питань.
ПРН 5	Давати оцінку процесам глобалізації та здійснювати ретроспективний аналіз мегатенденцій та мегатрендів глобального розвитку.
ПРН 8	Проводити міждисциплінарні наукові дослідження міжнародно-політичних процесів, володіючи належним рівнем загальнонаукових компетентностей, які сприяють формуванню цілісного наукового підходу, професійної етики та загального культурного кругозору.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1.	Філософія науки: основні поняття. Епістемологія.
2.	Поняття наукового методу.
3.	Загальнонаукові методи дослідження. Типи раціональності.
4.	Сучасні методології соціо-гуманітарних дисциплін
5.	Поняття наукової теорії
6.	Наукова революція
7.	Аксіологія наукового пізнання
8.	Особливості сучасного стану науки

V. Порядок оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Контрольні заходи	Вимоги до виду контролю	Оцінювання
ПРН 1-3	Критичне обговорення в групі	Самостійна робота передбачає виконання поставленого завдання в повному обсязі.	Кожна семінарська робота оцінюється в 10 балів (5 занять = 50 балів)

		У разі дистанційного навчання лекційні та семінарські заняття проводяться онлайн за допомогою платформи Google Meet; кодове слово: shevchuk	
ПРН 4-5, 8	Науковий есей	Есей (5 стор., А4, 14 Times, 1,5 інтервала)	Есей оцінюється в 20 балів за умови дотримання вимог та відсутності плагіату
ПРН 1-5, 8	Модульна контрольна робота	Самостійна робота передбачає підготовку до розширених питань модульного контролю	Модульна контрольна робота оцінюється в 30 балів
		У разі дистанційного навчання підсумковий контроль буде відбуватися у вигляді співбесіди за допомогою платформи Google Meet; кодове слово: shevchuk	

VI. Рекомендована література

1. Антологія сучасної аналітичної філософії, або жук залишає коробку. - Львів, 2014.
2. Антологія сучасної філософії науки, або усмішка ASIMO. - Львів, 2017.
3. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія, К.: Смолоскип, 2008.
4. Вебер М. Про внутрішнє покликання до науки, <http://litopys.org.ua/weber/wbs11.htm>
5. Декарт Р. Міркування про метод, <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/3061/1/%D0%94%D0%B5%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%20%D0%A0..pdf>
6. Кайку М. Візії: як наука змінить XXI сторіччя. Львів.: Літопис, 2004. 544 с.
7. Кримський С.Б. Запити філософських смислів / С.Б. Кримський ; під сигнатурою Софії. – К., 2008.
8. Кун Т. Структура наукових революцій. – К.: Port-Royal, 2001.
9. Лакатош І. Дослідницькі програми Поппера і Куна у фокусі фальсифікаціонізму, Психологія і суспільство, 2013, №4, С. 6-17.
10. Лакатош І. Методологія наукових дослідницьких програм, Психологія і суспільство, 2007, №4, С. 11-29.
11. Попович М.В. Рациональність і виміри людського буття / М.В. Попович. – К., 1997.

12. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю : монографія, Київ: Києво-Могилянська академія, 2016. 627 с.
13. Lakatos Imre, The Methodology of Scientific Research Programmes: Philosophical Papers I. Cambridge, Cambridge University Press, 1977.
14. Latour, Bruno Science in Action. How to Follow Scientists and Engineers through Society, Cambridge: Harvard University Press, 1999.
15. Feyerabend, Paul. Against Method: Outline of an Anarchistic Theory of Knowledge, London: Verso, 2010.

